

**NASJONALT KUNNSKAPSENTER
OM VOLD OG TRAUMATISK STRESS**

UEVO-studien

uevo.nkvts.no

Prosjektgruppen

Gertrud Sofie Hafstad
Psykolog
Prosjektleder

Else-Marie Augusti
PhD i psykologi
Forsker

Marianne Bergerud-Wichstrøm
Familiterapeut
Koordinator

Mina M. Norstrøm
Master i innovasjon
Prosjektmedarbeider

Mia Myhre
Barnelege
Forsker

Bakgrunn for prosjektet

- Opptrappingsplan mot vold og overgrep 2017-2021 (Prop.12 S)
- BLD ønsker mer kunnskap om vold og overgrep mot barn – grunnlag for forebygging
- Foreløpig usikre tall om utsatthet i tidligere undersøkelser
 - Krav om foreldresamtykke under 16 år: Eldre ungdom spurt
 - Ungdom under 16 år stilt svært generelle spørsmål: stort rom for fortolkning
- Arbeid med forskrift om selvstendig samtykke mellom 12 og 16 år. Trådte i kraft 01.07.2017.

Hvorfor trenger vi en slik undersøkelse?

- Grunnlag for å planlegge gode, treffsikre forebyggende tiltak
 - Treffsikre tjenester og tilbud
 - Bedre skole og skolemiljø
 - Bedre lokalmiljø
- Altfor mange tiltak er basert på tynn kunnskap – treffer ikke
- Barndom er ikke statisk, verden forandrer seg hele tiden. Vi må høre fra de som er unge nå.
- I bunn og grunn: for å kunne hjelpe barn og unge til et bedre liv

FNs konvensjon om barns rettigheter (1989)

Artikkel 12 :

Retten til å gi uttrykk for sine standpunkter og for at disse skal tillegges vekt

Artikkel 13:

Ytringsfrihet – retten til å søke, motta og meddele opplysninger og ideer

Artikkel 36:

Retten til å bli beskyttet mot alle andre former for utnyttning som på noen måte kan være til skade for barnets ve og vel

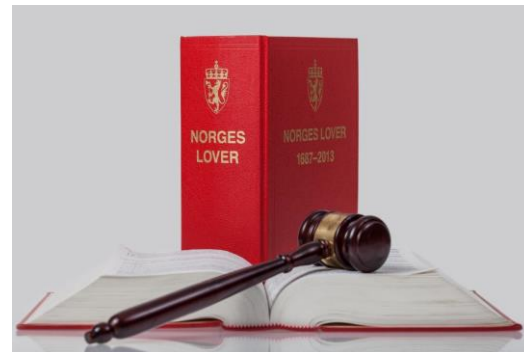
Hvorfor har barn i så liten grad deltatt i forskning om vold og overgrep?

- Vanskelig å nå barna – portvoktere
- Redsel for å skade – retraumatisering
- Redsel for at man skal spørre om ting barn og unge ikke har godt av å vite om
- Manglende kunnskap om barn og unges evne til å forstå og besvare spørsmål
- Meldeplikt til barneverntjenesten
- Krav om foreldresamtykke

Barns rett til selv å samtykke

- Vanligvis alltid foreldresamtykke under 16/18 år
- Ny forskrift til helseforskningsloven 01.07.2017
- Barn og unge ned til 12 år kan selv samtykke ved særskilt tillatelse fra Regional etisk komité
- Flere vil kunne delta i forskning og uttale seg om tema som angår dem selv
- Foreldre ikke innsyn i barnas svar

Planlegging av studien

- Startet januar 2017, men en lang prosess før det
- Samlet råd fra erfarne fagfolk og fra ungdommen selv:
 - Prosjektgruppen
 - Referansegruppen
 - Ekspertpanelet som består av 8 ungdomskoleelever
- Utviklet mange nye tekniske løsninger for enkel og sømløs gjennomføring med høy grad av datasikkerhet
- Kvalitetssikret gjennom 2 pilotundersøkelser i totalt 3 skoler
- Godkjent av Regional etisk komité for medisinsk og helsefaglig forskning (REK Sørøst)

Det kongelige barne- og likestillingsdepartement
Det kongelige kunnskapsdepartement
Statsrådene

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

17/226-

13. april 2018

Omfangsundersøkelse om vold, overgrep og omsorgssvikt mot barn

Skoler i din kommune har blitt trukket ut til å delta i en undersøkelse som skal kartlegge vold, overgrep og omsorgssvikt mot barn i Norge. For første gang i Norge gjøres en slik kartlegging med deltakere i aldersgruppen 12-15 år.

Vold mot og misbruk av barn, både fysisk og psykisk, er alvorlige overgrep. Målet er at ingen skal rammes.

Det er en utfordring å få kunnskap om barns egne voldserfaringer. Deres stemme er helt nødvendig for å utvikle mer presis kunnskap om omfanget av vold og overgrep mot barn, både når det gjelder risikofaktorer og barns erfaringer med hjelpetilbudet. Dette er viktig kunnskap for å utvikle mer treffsikre tiltak, slik at vi kan hjelpe flere barn som er utsatt for vold og overgrep.

Regjeringen vedtok derfor i 2017 en ny forskrift til helseforskningsloven som gjør at barn mellom 12-16 år kan delta i forskning om sensitive temaer, herunder vold og overgrep, uten foreldrenes samtykke.

Barne- og likestillingsdepartementet har gitt Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS) i oppdrag å foreta en omfangskartlegging om vold og overgrep mot barn. Deltagerne i studien vil være mellom 12-15 år.

Hva med foreldrene?

- Kjenner barna sine best
- Best til å ivareta barnas interesser?
- Konflikt mellom ungdommens og foreldrenes interesser?
- Skole-hjem samarbeid
- Ikke et mål at dette skal være hemmelig, men at det fullt og helt skal være ungdommens valg

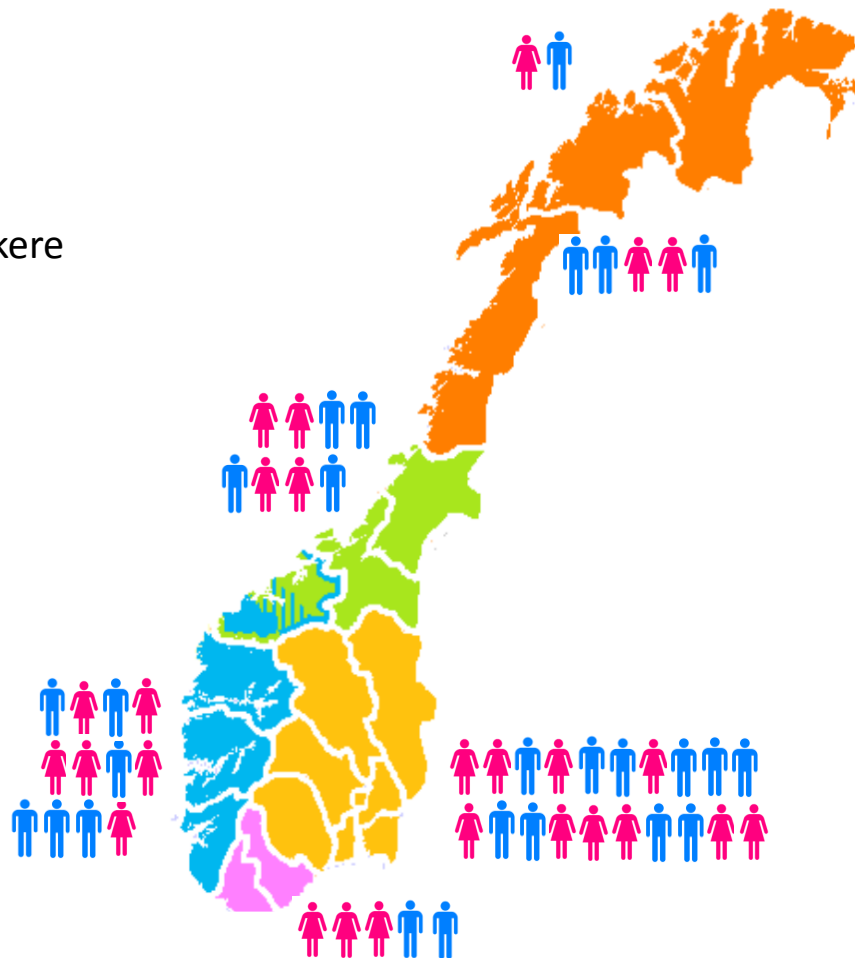
Gi kortfattet, overordnet informasjon om at studien gjennomføres på skolen i løpet av høsten.

Utvelgelse av et representativt utvalg

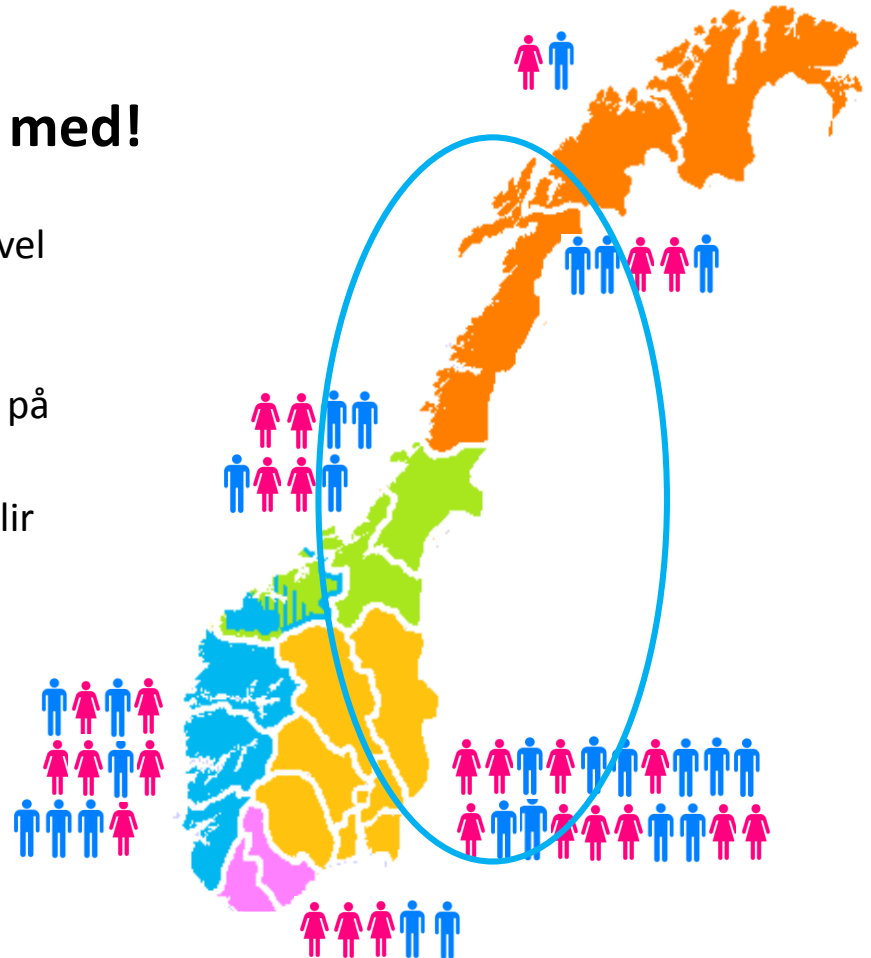
Utvelgelse av skoler

- Representativt utvalg: Mange deltakere spredt utover landet
- Utvelgelse av skoler:
 - 5 regioner
 - 3 strata basert på skolestørrelse
 - Andel minoritetsspråklige elever

Viktig at så mange som mulig blir med!

- Det er frivillig å delta. Likevel er likevel viktig at så mange som mulig får mulighet til å bli med.
- Viktig at gjennomføring ikke glipper på grunn av andre aktiviteter i skolen.
- Viktig at elever er tilstede, og ikke blir fritatt fordi de heller vil gjøre noe annet.

Viktigheten av kontaktteamet i skolen (dere)

- Trygghet å ha fagpersoner i skolemiljøet rundt undersøkelsen
 - Kunne svare på spørsmål
 - Kunne ta imot bekymring fra elever – enten om dem selv eller andre
- Sikrer god gjennomføring
- Kjenner ungdommene

